

Who left his bag here?
On September 24 (it was a Wednesday, a splendid Indian-summer day, noon temperature 73°F) at 2.30 p.m. Carlos Antonio, barkeeper at the transit bar at Zurich international airport, brought a bag to the Lost & Found. After the usual safety checks the

האזרה, והוא קיבל פיצוי רק בשיעור של שני-שלישים מהנזק.

"או קיי", אמר לו גדי, "תמשיך בתבי" עה. גם שני-שלישים ממה שמגיע לי זה הרבה יותר מ-400 הדולר שהם שלחו לי. אני רואה שיותר קל לזכות ברולטה מאשר לקבל פיצוי על מיוזודה שאבודה."

"אם כך", אמר עורך-הדין, "עליך ל" החזיר להם את הצ'ק שקיבלת מהם, ואנחנו נמשיך בתביעה."

ניתוח מ"שפטי

החוק החל בישראל על אבדן ונוק ל- מיטען אווירי הוא חוק התובלה האווירי- רית, תשכ"ב-1962. החוק מאמץ את אמר גת ורשה ופרוטוקול האג.

בפסק-הדין תל-אביב — ירושלים 186/80 (מרצמבר 1980, טרם פורסם), קבע השוי פט בוק כי כיוון שזהו חוק מיוחד, הוא בילבד יחול על תביעות בענייני תובלה אווירית, ולא חוק הנוקין הרגיל.

באותו מקרה הביאו עולים מאיראן את כל רכושם במיזודות כפולות-ידופן. הם החביאו שם מטבעות זהב וכסף ומומן. אחת המיזודות אבדה בין נמל-התעופה באתונה באתונה ונמל-התעופה בלוד. ה" נוסעת טענה, כי עובדי חברת אולימפיק איירוויס ביוון, ראו שהיא שומרת על המיזודה ולכן הטעו אותה בכוונה, שלחו אותה למטוס זמן רב לפני המועד ה" דרוש. וכך לא היתה יכולה לחזור יר

זה חסר לי", אמר גדי. "היו שם שלושים אלף דולר וכל הבגדים שלי". השניים פנו לנציג החברה שהיה באולם-הנוסעים, ויחד עימו חיפשו שוב את המיזודה ה" אבודה.

לבסוף שלף עובד החברה טופס, ובי" קש שגדי ימלאו. גדי הציג את כרטיס העליה למטוס שבידו ואת הספח עם הפרטים על המיזודות שנשלחו על-ידו. הוא הצהיר כי המיזודה הידועה היתה בגודל מסויים, שקלה 13 קילוגרם ואבדה בדרך לנמל-התעופה לוד.

גדי וצביקה הסתודדו. "להגיד לו כמה כסף היה בפנים?" שאל גדי.

"בשביל מה?" שאל צביקה. "זה יעזור למצוא את המיזודה?" "תן להם לחפש. בדרך כלל מוצאים מיזודות אחרי כמה ימים, ואם לא, תמלא טופס אחר ושם תכתוב בדיוק את כל הפרטים."

גם כעבור שבוע לא נמצאה המיזודה. גדי מילא טופס נוסף, והצהיר כי במיזוד דה שאבדה היו 30 אלף דולר במומן, חלי" פה כחולה, זוג נעליים שחורות, ארבע

כותנות, שתי חולצות טניס, זוג מכנסי טניס, בגדים תחתונים ומתנחת לילדים. הערך הכולל של האבידה — 33 אלף דולר.

"צוחקים

לי בפרצוף"

ח ורשיים עברו ער שהגיע מכתב מחברת-התעופה. אליו היה מצורף צ'ק על סכום של 400 דולר. במכתב הסבירה החברה, כי לפי אמנת וורשה והפרוטוקול של האג, שישראל חתמה עליהם, מוגבר לת אחריותו של מוביל אווירי לסכום של

20 דולר לכל קילוגרם, במקרה של נזק או אבדן. אמנם המיזודה שאבדה היתה רק אחת מתוך שתיים, ומישקלה המוצהר היה 13 קילוגרם, אך באופן יוצא מן הכלל מוכנה החברה לראותה כאילו אבדה כל עשרים הקילוגרם שהנוסע רשאי לקחת איתו. ולכן, כמחווה של רצון-טוב, שול" הת לו החברה 400 דולר, כפיצוי על כל הנזק שנגרם לו.

"הם צוחקים לי בפרצוף", אמר גדי לצביקה. "אני מבקש 33 אלף דולר, מה שהיה במיזודה, והם מוכנים להחזיר לי, כמחווה של רצון-טוב, 400 דולר."

"בוא ניגש לעורך-דין", הציע צביקה.

"מה זה אמנת ורשה, שהם כתבו לי בי" מיכתב?" שאל גדי. לעורך-הדין הסביר לו, כי ב-1929 הוסדרו חוקי התעופה ה" אווירית בעולם באמנה בינלאומית שנת" מה בורשה. אמנה זו תוקנה ועודכנה ב-1955 בהאג. ישראל אימצה את האמנה ואת פרוטוקול האג בחוק התובלה האווירי רית — משנת 1962.

"אין אמנם אף תקדים אחד של בית" המישפט העליון בעניינים כאלה", אמר הפרקליט, "כי כמו שהסברתי לכם, החבר" רות משתדלות להתפשר. אבל דווקא בזמן האחרון יצא פסק-דין מעניין מאוד בבית" המישפט המחוזי בירושלים, שם קבע ה" שופט יעקב בוק, כי אם החברה מתרשל" בשמירה על המיזודות, בדרך למטוס ו" ממנו — ואינו חברה לא מתרשל? — אז היא חייבת לפצות את הניזוק, ואם היתה רשלנות גם מצד הנוסע, הרי יראו בה רשלנות תורמת, והוא ישא בחלק מהנזק. לפי דעת בית-המישפט מישלוח כסף מומן במיזודות, בלי לבטחון, או להצהיר על התכולה המיוחדת, הוא בגדר רשלנות מסוימת. ולכן חולקה באותו פסק-דין הרשלנות בין חברת-התעופה ו"

שואלת חברת-התעופה במודעת-פירסומת בטיים. הברמן בנמל" התעופה בציריך מצא את המיזודה השכוחה והוא מצביע על המקום שבו נמצאה. הוא הביא את המיזודה למחלקת האבידות, כדי להחזירה לבעליה.

מ"ש כח?

החברה היטעו את הנוסעת בזדון, כדי לגנוב את המיזודה. אולם מצא כי ה" נהוג של חברת-התעופה להגיה מיזודות על עגלה, עד שזו תתמלא, בלא שמירה קפדנית, ראוי לגינוי ומהווה רשלנות רבת.

בית-המישפט ראה גם רשלנות בכך ש" בעלת המיזודה הכניסה לתוכה כספים בלי שביטחה אותה, ולא הוציאה את ה" כספים הללו בתודמנות הראשונה, כדי לשים אותם על גופה. השופט ראה ה" רשלנות גם בכך, שעל המיזודה לא הושם פתק עם שמה וכתובתה של בעלת ה" מיזודה, והיא לא הצהירה על הערך ה" מיוחד הטמון בה בפני חברת-התעופה.

בית-המישפט קבע כי החברה אחראית לשני-שליש מהנזק, וכי זהו אחוז רשלני" תה, ואילו הבעלים התרשלו רק בשליש מהנזק. כך חולקה האחריות ביניהם, ועל החברה הוטל לשלם להם 10 אלפים דולר.

בעיקבות תקדים זה, הוגשה תביעה נוס" פת בנושא בפני בית-המישפט השלום ב" תל-אביב. בתביעה זו דורש עורך-הדין עמנואל אלקיים, על-ידי באי-כוחו עורך- הדין יצחק לאל, סכום של כ-4100 דולר מחברת טוויס אייר, על אבדן מיזודה שהכילה בגדים וחפצים רגילים, ו-600 דולר במומן, שהוטמנו בכיס אחת ה" חליפות.

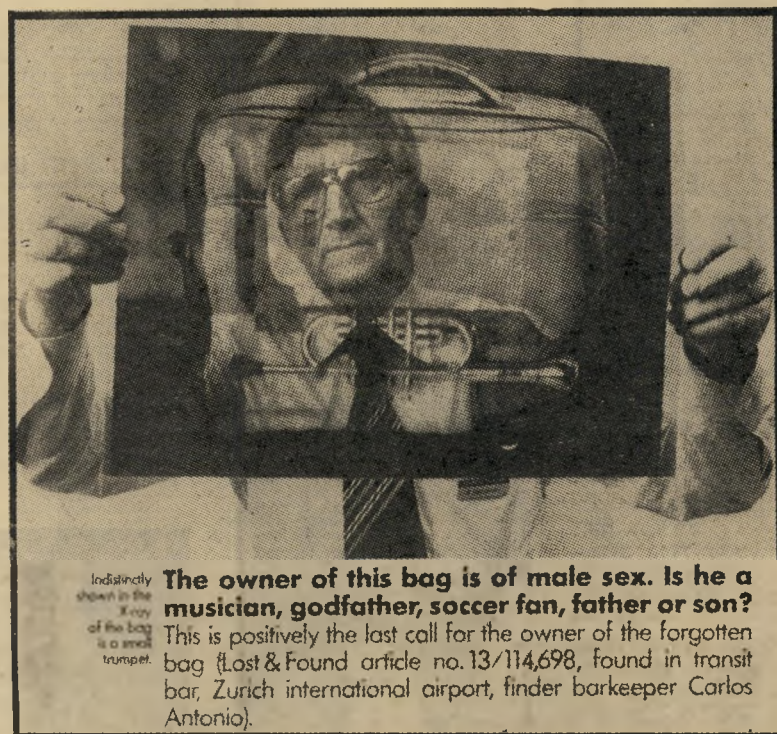
מפסק-הדין של השופט בוק עולה, כי חברת-התעופה אחראית לנזק ולאבדן כבודה באחריות המוגבלת אמנם לסכומים הנקובים בסעיף 22 לאמנה, כלומר כ-20 דולר לקילוגרם.

אך (1) כאשר מצהיר הנוסע על ערך גבוה יותר לפני המישלוח, לא תהיה אחריות החברה מוגבלת לעשרים הדולר, כאמור.

או (2) אם יוכיח הנוסע כי החברה או עובדיה גרמו את הנזק במתכוון, או מתוך לא-איכפתיות, גם אז לא תחול על החברה הגבלות האחריות והיא תהיה אחראית ל" מלוא הנזק.

בנוהג של חברת-התעופה להוביל את המיזודות על עגלות, ולהשאירן ללא שמירה קפדנית במקום שבו מסתובבים אנשים שונים — סבלים, נוסעים, מכוסים ועוד — מצא השופט מידה לא קטנה של אי-איכפתיות. על כן קבע, כי יש להטיל על החברה את מלוא האחריות לנזקים ה" נובעים מכך.

תל-אביב — תל-אביב 2909/73, ירד" ניה נגד טוויס אייר ("פס"מ תשל"ח [2] 404), קבע על השופט משה בייסקי (בתפקידו דאז כשופט מחוזי), כי גם לגבי מיטענים עליהם הצהיר הנוסע כי הם בעלי ערך מיוחד, לא שמרה החברה ביתר זהירות. לכן חייב אותה בתשלום פיצוי מלא על תכשיטי זהב ששוגרו במטוס, ולא קיבל את הגבלת האחריות ל-20 דולר לקילוגרם, לפי אמנת ורשה.

The owner of this bag is of male sex. Is he a musician, godfather, soccer fan, father or son? This is positively the last call for the owner of the forgotten bag (Lost & Found article no. 13/114,698, found in transit bar, Zurich international airport, finder barkeeper Carlos Antonio).

שיקוף למיזודה
עושה המומחה בחברת טוויס אייר, במודעת פירסומת בניו-יורק. החברה נאה במאמצים שהיא עושה כדי לאתר את בעלי המיזודות האבודות. אבל מהו הפיצוי על אבידה כזו?

בית המשפט המחוזי בירושלים:

חברת תעופה אחראית לנזק הנובע מאובדן מיזודה

"אולימפיק" חויבה לשלם 15 אלף דולר לבעלת מיזודה, בעלת דפנות כפולות * במיזודה היו רבבות דולארים

גם בישראל, עולה מאיראן הסתירה את כספה במיזודה כפולת תחתית, ושמרה עליה כשל בבת עינה. אך בנמל-התעופה באתונה נעלמה המיזודה. חברת-התעופה חוייבה בפיצוי בגלל רשלנותה בשמירה.

הנזק הוא 15 אלף דולר בלבד. הוא גם קבע כי המיזודה אמנם נעלמה, ובדק אם הנזק נגרם בגלל רשלנות של חברת התעופה ועובדיה.

השופט לא קיבל את הטענה כי עובדי